

RENOMS DE LA BISBAL DEL PENEDÈS

Victòria DOMINGO ILARI
Meritxell GONZÁLEZ CASELLAS
Eva Maria PROS TURDIU
Mireia SOLÉ ARBÓS

RENOMS DEL BARRI DE BAIX

Carrer de la Llibertat

- No 1. Ca l'Esqueixat: un avantpassat del padrí que hi ha avui dia va patir un mal a la cara (la gent d'aquella època deien que era un mal dolent), i la pell se li va tornar esqueixada.
- No 3. Ca l'Antonieta de Burgos: l'Antonieta (la propietària) és de Burgos i hi ve a estiuejar.
- No 5. Cal Ferrer: l'ofici de l'amo és de ferrer.
- No 7. Ca la Jovita: la mestressa de la casa es diu Jovita.
- No 9. Cal Jep de la Maria: antigament hi vivia un senyor que es deia Josep i la seva mare Maria.
- No 14. Ca l'Inxa: aquest renom prové de l'Ortigós, però no se'n sap el perquè.
- No 16. Cal Roc: el propietari es diu Roc.

Carrer Major

- No 28. Cal Mílio Boter: antigament el propietari, anomenat Emili, feia bótes de vi.
- No 30. Ca la Carmeta: la mestressa es diu Carme.
- No 32. Cal Pau Fuster: hi havia viscut un home que es deia Pau i feia de fuster.
- No 34. Cal Pere Batet xic: el pare del propietari actual es deia Pere Batet i ell era el xic de la família.
- No 36. Ca la Coll - el cognom de la família és Coll.
- No 38. Cal Pepet de la Pilar: la mare del Pepet (propietari actual) es deia Pilar.
- No 40. Cal Bessó - fa molt de temps hi havia hagut bessons.
- No 42. Cal Modesto: l'amo es diu Modesto.

* Treball realitzat durant el curs 1990-91 per a l'assignatura de Llengua i Literatura Catalanes de 2n BUP per alumnes de l'Extensió de Batxillerat de l'Arboç, sota la direcció del professor Antoni Grau. Va obtenir el 2n premi "Antoni Roig" d'investigació local per a totes les escoles de les comarques de Tarragona, atorgat el 20 de novembre de 1991, a Torredembarra.
Els renoms els hem distribuïts per barris; per aquesta causa alguns carrers apareixen doblats i els números apareixen de distribució diferent.

- No 44 Cal Fidel: l'amo es diu Fidel.
- No 50 Cal Josep de la Felissa / Ca l'Anton de la Felissa: la mare del Josep i de l'Anton es deia Felissa. D'aquesta casa també se'n diu el forn de les escales perquè hi ha una fleca, amb escales a l'entrada.
- No 52 Cal Nucsi: en aquesta casa hi havia viscut un agutzil que anunciava les notícies del poble mitjançant pregons. La paraula anunci ha anat evolucionant fins a arribar a nucsi.
- No 54 Cal Cañís: és el cognom de la família.
- No 56 Cal Cervereta: Orígens desconeguts. Ara viuen a l'avinguda Diputació.
- No 58 Cal Bonveí: és el cognom de la família.
- No 23 Ca l'Espardenyer: actualment hi ha una espardenyeria.
- No 25 Cal Catxet: abans hi havia unes càpsules que es deien "cachetes" i ells en venien a la seva botiga.
- No 27 Ca l'Enric/Estanc: l'amo de la casa es diu Enric i té un estanc.
- No 29 Cal Tixadoret: antigament havien teixit.
- Cal pixallits: l'amo actual no volia anar a la mili, i va donar l'excusa que es pixava al llit.
 - Ca la Gala: la mestressa actual es diu Gala.
- No 31 Cal fill del Jaume Cintet: el més avi que hi havia hagut es deia Jaume i el seu fill es deia Jacint, que és el mateix que Cintet.
- No 37 Cal Massatgista: hi habita el Rogeli, que fa massatges.
- No 39 Cal Jaume el pa: l'amo es diu Jaume i té un forn de pa.
- No 41 Cal Pubill Jancoll: un membre de la família molt llunyà es va casar amb la pubilla de cal Jancoll.
- No 43 Ca la Pubilla: es desconeix l'origen d'aquest renom.
- No 45 Ca l'Esteticienne: l'ofici de la mestressa és d'esteticienne.
- No 47 Cal Jepet el peoner: el pare del Josep era peó de carretera.
- No 49 Ca la Clotilda: la mestressa es diu Clotilda.
- No 51 Cal Joanet el Garriga: antigament hi vivia un senyor que es deia Joan i era sortit de cal Garriga (renom mencionat anteriorment).
- No 53 Cal Santaló: és el cognom de la família.

Carrer Fortuny

- No 1 Ca la Ma Rosa Agneta: la mestressa de la casa es diu Maria Rosa Agneta.
- No 5 Cal Fassina: abans hi havia una fàbrica d'alcohol.
- No 7 Ca la Carmeta el Formiga: aquest renom prové de la casa del carrer Santa Cristina no 44.
- No 9 Cal Laureano: era el nom de l'avi de la casa. Laureano ha anat evolucionant fins a arribar a Uriano, que és com s'anomena actualment.
- No 11 Ca la Maria la Nita: la mestressa es diu Maria i la seva mare es deia Anita.
- No 13 Ca l'Alujas: és el cognom de la família.
- No 15 Cal Quimet: l'amo de la casa es diu Joaquim.

Nota: en aquest carrer, hi donen els darreres de ca l'Espardenyer, cal Catxet, ca l'Enric, cal Pixallits, cal Coloma...

Carrer Barcelona

- No 4 Cal Catxet: en aquesta casa hi viuen els dos fills de la casa del carrer Major no 25; els ha quedat el mateix renom.
- No 3-5 Abans en deien ca l'Alegret perquè era el cognom de la família que hi vivia.
- Ara s'anomena cal Gregorio perquè és el nom del cap de casa que hi viu actualment.
 - Cal Purcuna: és el nom del poble d'on provenen les persones que hi viuen.

Plaça Sant Jordi

- No 3 Cal Coloma: l'àvia de la casa era sortida de la masia de cal Coloma.
- No 5 Ca l'hereu Cintet: un avantpassat era l'hereu d'un senyor anomenat Cintet, que és el mateix que Jacint.
- No 6 Cal Jancoll: hi vivia un senyor que es deia Joan Coll. Actualment aquesta casa es coneix com ca l'Angeleta el Jancoll perquè l'esposa d'en Joan Coll es diu Angeleta.
- No 8 Ca la Pepa el Tresó: hi vivia una dona anomenada Pepa.

Carrer Doctor Robert

- No 3 Cal Ros de l'Agustí: hi vivia un home molt ros anomenat Agustí.
- No 5 Cal Gorrartort: anys enrera hi vivia un home que sempre portava la gorra torta.
- No 9 Ca la Maria les vaques: la mestressa es diu Maria i crien vaques.
- No 11 Cal Maginet: l'amo de la casa es diu Maginet.
- No 13 Ca la practicanta: la mestressa és practicanta.
- No 15 Cal Venerando: l'amo de la casa es diu Venerando.
- No 17 Cal Llop: és el cognom de la família que hi viu.
- No 19 Ca la Felicitat o cal Jaumet: són els noms dels propietaris de la casa.
- No 4 Cal Pintor: és l'ofici de l'amo de la família.
- No 6 Ca l'hereu Esqueixat: en aquesta casa nasqué el pare del padrí de ca l'Esqueixat.
- No 8 Cal Peret Isidro Tòfol: Es desconeix el seu significat.
- No 10 Cal Quinze botes: abans, quan era el temps de la collita, sempre feien quinze botes de vi.
- No 10. al Menja-serps: abans hi vivia una família molt pobra i es deia que quan veien una serp se la menjaven per poder sobreviure.
- No 12 Cal Madroneta fill: no se sap el significat del renom.
- No 14 Cal Jep de la Maria: l'amo de la casa es deia Josep i la seva dona Maria.
- No 16 Cal Martí el Fuster: no se sap el seu origen.
- No 18 Cal marit Fèlix Benach: no se sap el seu significat.

Plaça Catalunya

- No 1 Cal Salbet de Gosc: és la mateixa casa del carrer Llibertat no 18.
- No 2 Cal Masieta: les persones que hi viuen ara provenen d'una masia anomenada "La Masieta".

- No 4 Ara s'anomena ca la Victòria perquè la mestressa es diu Victòria.
Abans s'anomenava cal Josep del Racó perquè el propietari es deia Josep i la casa està situada en un racó de la plaça.

Avinguda Colom

- No 1 Cal Joan del Colet: l'amo de la casa es deia Joan i provenia de la mateixa família de la casa del carrer Major no 19, també anomenada cal Colet.
- No 2 Ca La Margarida del cine: la mestressa de la casa es diu Margarida i aquesta casa fins fa uns anys havia estat un cine.
- No 4 Cal Sendrós: es desconeix el seu origen.
- No 7 Cal Gosc: els amos d'aquesta casa provenien de la masia de Gosc.
- No 9 Cal Met: Actualment aquesta casa està deshabitada.
- No 11 Cal Betancourt: en aquesta casa hi estiuja un home anomenat Betancourt (antic jugador del Barça).
- No 13 Cal Josep del Racó: els quedà el renom de la casa on havien viscut (plaça Catalunya no 4).
- No 15 Cal Graller fills: hi viuen els fills de cal Graller provinents del carrer Sant Pere no 8.
- No 24 Cal Marcona: No se sap amb certesa el seu origen; es pensen que pot tenir origen en les ametlles Marcona.
- No 22 Cal Carreter: hi vivia un home que era carreter.
- No 20 Cal Ramon de la Carretera: l'amo es diu Ramon i vivia a la carretera.
- No 18 Cal Magí el Cego: l'amo de la casa es diu Magí. No se sap l'origen de la segona paraula del renom.
- No 16 Cal Cosme: el pare de la mestressa (la Maria) es deia Cosme.
- No 14 Cal Garreta: és el cognom de la família.
- No 12 Cal Jeroni: és el cognom de la família.
- No 10 Cal Torrell: se'n desconeix l'origen.
- No 8 Cal Roig: és el cognom de la família.
- No 6 Cal Lluciet: se'n desconeix l'origen.

Carrer Sant Isidre

- No 1 Cal Cego: un avantpassat quedà cec.
- No 5 Cal Coloma: provenien de la masia de can Coloma.
- No 7 Ca la Juana Castellana: la mestressa es diu Juana i és castellana. Abans aquesta casa es coneixia com a ca l'Isidre.
- No 6 Ca la Joana: antigament hi havia viscut una dona anomenada Joana.
- No 8 Cal Xato: el besavi de la casa tenia el nas molt petit i li deien Xatet, de més gran l'anomenaren Xato.
- No 10 Cal Pau de la Mília: l'amo de la casa es deia Pau, i la seva dona, Emília.
- No 12 Ca l'Anton del Roig: Actualment la casa està deshabitada.
- No 13 Cal Pinçanet: Actualment no hi viu ningú.
- No 11 Cal nen Colet: el cognom de la família és Colet.
- No 9 Ca la Maria el Fèlix: la mestressa es diu Maria i el seu home es deia Fèlix.

Carrer Sant Pere

- No 2 Ara ca la Carmeta Rondant: la mestressa es diu Carmeta Radan, el cognom ha evolucionat fins a arribar a Rondant.
Abans, ca l'Agustí de Gordei perquè provenia de can Gordei.
- No 4 Ca la Carmeta Llopart: és el cognom de la família.
- No 6 Cal Pere Campanera: és com s'anomena l'amo.
- No 8 Cal Graller: tenen una gralla antiga que tocava un antic membre de la família.
- No 10 Cal Poll: se'n desconeix l'origen.
- No 12 Cal Ramon de la Gran: ara no hi viu ningú.
- No 14 Cal Cobit: no se'n sap l'origen.
- No 15 Ca l'Agutzil: el seu amo havia estat agutzil de la Bisbal.
Abans se'n deia cal Tricalles; no se sap l'origen d'aquest renom.
- No 13 Cal Poch Batet: són els cognoms de la família.
- No 11 Cal Pau Lloà: no se'n sap l'origen, només se sap que hi havia viscut un home anomenat Pau.
- No 9 Cal Manco: no saben el seu significat. Actualment hi viu una família que no té res a veure amb aquest renom.
- No 7 Cal Carolet: actualment no hi habita ningú relacionat amb aquest cognom.

Carrer Tarragona

- No 3 Cal Nin: no se'n coneix l'origen.
- No 7 Ca l'Esperança: la mestressa es diu Esperança.
- No 9 Cal Salvador de l'estanc: el Salvador (l'amo) és fill de l'estanc (carrer Major no 27).
- No 15 Cal Gornal: la gent que hi viu actualment prové de la Gornal.
- No 17 Ca la Carmeta el Miqueló: no se'n coneixen els orígens.
- No 6 Cal Burillo: és el cognom de la família.
- No 8 Cal Masenbosquet: els avis provenen d'una masia anomenada Masenbosquet.
- No 10 Cal Tutusaus: és el cognom del propietari.
- No 12 Ca la Dida: abans hi vivia una dida.
- No 14 Cal Masenbosquet: hi viuen dos fills provinents de la casa pairal, d'aquest mateix carrer.

Plaça 11 de setembre

- No 1 Ca la Mercè la Sínia: antigament hi havia hagut una sínia, i el nom de la mestressa és Mercè.
- No 2 Cal Ramon de la Caixa: l'amo, anomenat Ramon, treballa a la Caixa del poble.

Avinguda Baix Penedès

- S/N Ca la Maria els pastors / cal Borreda: l'home de la Maria és pastor d'ovelles, i Borreda perquè és el cognom.
Hi ha un bloc de pisos on no hi ha renoms.

Avinguda de la Generalitat

- No 2 Cal Ros: abans eren rossos.

- No 4 Cal Jaume Junqué: és el nom i cognom de l'amo.
- No 6 Cal Cobit: no se'n coneixen els orígens.
- No 8 Cal Pegot o cal Lep: no se'n coneixen els orígens.
- No 10 Cal Punes fill: és on viu el fill de ca les Punes (renom mencionat antigament).
Hi ha unes cases noves que no tenen renom.
- No 30 Cal Puntí: és el cognom de la família.
- No 38 Cal Comunista: són d'aquest partit polític.

Avinguda Diputació

- No 9 Cal Jantoni: un avantpassat es deia Joan Antoni.
- No 2 Els tres Pins: al jardí de la casa hi ha tres pins.

Carrer Anselm Clavé

- No 2 La Costa: els avis de la casa havien estat masovers a la masia de la Costa.
- No 4 Ca la Maria Àngela: la mestressa es diu Maria Àngela. Antigament se'n deia Cal Pau el Saumoy perquè era el nom de l'amo de la casa.
- No 6 Cal Xic de l'Arbocet: l'avi que hi ha avui dia era fill de la masia o hisenda de l'Arbocet.
- No 1 Cal Joan Gran: hi viu el Joan i és el fill gran.
- No 3 Ca la Mundeta: la mestressa es diu Raimunda.
- No 5 Cal Panxa Negra: pel barri de la plaça, una festa que encara se celebra avui dia, sortejava unes coques, una de les quals va tocar a l'amo d'aquesta casa, i en anar-la-hi a lliurar, van dir: doneu-li la de la panxa negra.
- No 7 Cal Joan de Gosc: hi vivia el fill del Joan de Gosc.
- No 9 Ca l'Arbocet: és una altra casa de cal Arbocet.
- No 11 Ca la Rosario: la mestressa es diu Rosario.
- No 13 Cal Pere Busquet: l'amo es diu Pere i el cognom és Busquet.
- No 15 Ca la Relis: no se'n coneix l'origen.
- No 17 Ca l'Arina: Deshabitada.
- No 19 Ca la Remei: la mestressa es diu Remei.
- No 21 Ca la Pona: no se'n sap el significat.

Carrer Montserrat

- No 1 Cal Bessó (Frankfurt): mencionat anteriorment.
 - No 3 Cal Silvestre: el pare es deia Silvestre i el fill, també.
 - No 5 Cal Platero: és el cognom dels amos.
 - No 7 Cal Cosari: abans hi vivia un corsari de la Cort de Barcelona. La paraula ha anat evolucionant fins a arribar a Cosari.
 - No 9 Cal Xesc: abans hi havia viscut un Francesc.
 - No 11 Ca la Carmeta: és el nom de la mestressa.
 - No 13 Ca la Maria Cateri: abans hi vivia una dona que es deia Caterina.
 - No 15 Ca la Madrona: la mestressa es diu Madrona.
- A l'altre costat del carrer tot són patis de cases que donen a la pista.

Carrer Pau Casals

- No 3 Ca l'Agustinet: hi viu un Agustí i és el fill petit de la casa.
- No 5 Cal Joan Gran: hi viu el fill gran del Joan.
- No 9 Cal Josep del Xesc: es diu Josep i prové de cal Xesc.
- No 13 Cal Pintor: és la professió del l'amo.
- No 12 Cal Campanera: és el cognom de l'amo.
- No 14 Cal Modesto: és el nom de l'amo (casa de lloguer). Aquest renom ja l'hem mencionat anteriorment.

RENOMS DEL BARRI DE LA PLAÇA

Carrer Major

- No 2 Cal Pau Toni: l'antic amo (l'avi de la propietària actual) s'anomenava Pau Antoni.
- No 3 Cal Geroni: l'amo té de cognom Geroni.
- No 4 Cal Sabater: antigament feien de sabaters.
- No 5 Cal Quimet del moliner: tenien un molinet a la botiga que feia cafè.
- No 6 Cal Cornellà: és el cognom de l'antic amo.
- No 7 Cal Vinella: és el cognom del propietari.
- No 8 Cal Pere Saumoy: són el nom i cognom del propietari.
- No 10 Cal Querol: és el cognom del propietari.
- No 12 Cal Quimet del Vonna: són el nom i cognom del propietari.
- No 16 Ca l'Obach: és el cognom del propietari.
- No 17 Cal Cor del mal esperit: l'avi de la propietària actual, quan era jove, tenia un forn de pa i quan la gent hi anava deia: "- Ai el cor del mal esperit".
- No 18 Cal Guiló: és el cognom del propietari.
- No 19 Cal Colet: un avantpassat molt llunyà de la família va venir d'un altre poble, on havia fet de mosso en una casa anomenada Can Colet.
- No 20 Cal Blai: és el cognom del propietari.
- No 22 Cal Ferrer Pont: antigament eren ferrers. Es desconeix el significat del segon renom Pont.
- No 24 Ca l'Adroguer: antigament tenien una drogueria.

Plaça Major

- No 1 Ca la Maria Ferrer: són el nom i cognom de la propietària.
- No 2 Cal Ferrer Tico: és el nom del propietari; són ferrers.
- No 2 bis. Ca l'Antonieta: és el nom de la mestressa.
- No 3 Cal Xico-xic: quan l'amo era jove, era el fill petit de la casa i la gent deien que era el xicot petit i amb els anys ha passat a anomenar-se cal Xico-xic.
- No 4 Cal Gabriel: és el nom del propietari.
- No 6 Ca l'Arcís: abans hi vivia un home que es deia Narcís.
- No 8 Cal Guiló o cal Bar: abans en aquesta casa hi havia un bar i l'amo es deia Guiló de cognom.
- No 9 Cal Joan de la Sala: l'amo es diu Joan, i l'entrada de casa seva és gran com una sala de ball.

- No 10 Cal Marcó: el besavi de l'amo actual es deia Marcó de cognom.
No 15 Cal Pascual: és el cognom de l'amo.

Carrer Balmes

- No 1 Cal Busquet: és el cognom dels avis de la casa.
No 2 Cal Cisquet o cal Ribes: actualment és el cognom de l'amo (Ribes). Cal Cisquet, perquè hi vivia un Francisquet.
No 3 Cal Garriga: és el cognom de la mestressa.
No 4 Cal Pau Tordà: Pau és el nom de l'avi, es desconeix el significat de Tordà.
No 5 Cal Miseri: no se'n sap el significat.
No 12 Cal Sans: és el cognom de l'amo.
No 14 Cal Triper: podria ser que s'anomenés així perquè hi vivia un home amb molta "tripa".
No 15 Cal Pere Papiol: era el nom i cognom del propietari.
No 16 Cal la Viuda: una besàvia de la propietària es va quedar viuda als vint-i-cinc anys.
No 18 Cal Jaume Nurteta: Jaume és el nom de l'amo i Nurteta és el nom d'una besàvia.
No 20 Ca la Misericòrdia o cal Senalla: s'anomena ca la Misericòrdia perquè un familiar de la mestressa es deia així. Cal Senalla és el renom del propietari que abans vivia a la Torregassa. És perquè fa generacions un familiar, collint raïms, no tenia prou portadores i per no deixar el raïm el va posar en una senalla.
No 22 Cal Ramon guiló: són el nom i cognom de l'amo.

Carrer Àngel Guimerà

- No 1 Cal Còvit: quan feien caure les ametlles només es menjaven els còvits (les dolentes).
No 7 Cal Xerín: no se'n sap el significat.
No 8 Cal Xeres: és el cognom del propietari.
No 9 Cal Rajoler: la mestressa és la filla de cal Rajoler del carrer Sant Sebastià no 1.
No 11 Cal Rajoler: es el germà de l'anterior.

Avinguda Baix Penedès

- No 4 Cal Celestí: és el nom del propietari.

Carrer Girona

- No 4 Cal Magra: no se'n sap el significat.

Carrer Sant Roc

- No 1 Cal Joan del Vicenç: era el nom de l'amo, i el seu pare es deia Vicenç. Actualment és una casa deshabitada.
No 3 Cal Manyé: és el cognom del propietari.

- No 10 Ca la Raimunda: és el nom de la propietària.
- No 11 Ca la Mateu: és el cognom de la propietària.
- No 12 Cal Calsina: és el cognom de l'amo. Només venen els caps de setmana, a les festes o a l'estiu.

Carrer del Torrent

- No 1 Cal Batet del Torrent: és el cognom del propietari i viu al Torrent.
- No 4 Cal Sequiel: és el nom de l'avi de la casa.
- No 5 Cal Ti: no se'n sap el significat.
- No 6 Cal Ventura: és el cognom del propietari.

Carrer Sant Sebastià

- No 1 Cal Rajoler: abans hi havia un forn de rajoles.
- No 5 Cal Borrasca: no se'n sap el significat.
- No 9 Cal Solé: és el nom del propietari.

Carrer Verdaguer

- No 1 Cal Ventoni: és el nom del besavi del propietari. Actualment viuen en un altre carrer.
- No 2 Cal Baster: fa uns quants anys feien de basters (collars de les mules).
- No 4 Ca l'Estisoreta: el pare de la propietària feia la feina de podador d'arbres amb les tisores de podar.
- No 6 Cal Freier o cal Guixer: Guixer és el cognom de l'amo i Freier és el cognom de la seva àvia.
- No 7 Cal Tixador: el pare de la propietària tenia unes màquines de teixir i feien roba.
- No 8 Ca la Nurteta o cal Pau Toyo: Nurteta és el nom de la besàvia de l'àvia que hi viu actualment. Pau era el marit de l'àvia, provenia d'una casa que en deien cal Toyo.
- No 9 Cal Baster: és la casa pairal de cal Baster (al mateix carrer no 2).
- No 10 Cal Joan de la Matilde o ca la Tona: Joan és el propietari i fill de la Matilde. Tona és el mateix que Antònia, que era el nom de l'àvia del Joan i mare de la Matilde.
- No 12 Ca l'Alujas o cal Pepet de la Pona: Pepet és el nom del propietari i Pona és el renom de la casa on vivia la seva mare. Alujas és el cognom de la família.
- No 13 Cal Saumoy: és el cognom del propietari.
- No 14 Ca l'Antoni Marcies: eren el nom i cognom del propietari. Actualment hi ha FECSA.
- No 16 Cal Flesa: és una casa deshabitada i no se'n sap el significat.
- No 17 Ca la Maria Carruer: són el nom i cognom de la propietària.
- No 18 Cal Fustret: és una casa deshabitada i no se'n sap el significat.
- No 19 Cal Ferrer Pont: aquesta casa dóna al carrer Major no 22.
- No 20 Ca la Mercè del Peix: és el nom de la propietària i perquè abans venia peix.
- No 21 Ca l'Adroguer: aquesta casa dóna al carrer Major no 24.